Sürdürülebilir Çevre Bilinci Düzeyleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sürdürülebilir Çevre Bilinci Düzeyleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31246

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Sürdürülebilir Çevre Bilinci Düzeyleri Ölçe?i, ?pek Derman ve Necla Senemo?lu taraf?ndan 2015 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçe?in temel amac?, ortaö?retim kademesindeki 9. ve 12. s?n?f ö?rencilerinin sahip olduklar? **çevre bilinci** düzeylerini ve bu bilincin sürdürülebilirlik perspektifiyle ne ölçüde örtü?tü?ünü belirlemektir. Ölçek, ö?rencilerin çevresel konulara yönelik bilgi, tutum ve davran?? e?ilimlerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirerek, **sürdürülebilirlik** e?itimi çal??malar?na rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Bu geli?tirme çal??mas?, ö?rencilerin çevreye duyarl?l?klar?n?n ya? ve e?itim seviyesi gibi de?i?kenlerle nas?l de?i?ti?ini incelemeye olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Sürdürülebilirlik, Çevre Bilinci, Çevre E?itimi, Ortaö?retim, Tutum Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, **Sürdürülebilir Kalk?nma**, E?itim Psikolojisi

Yazarlar

?pek Derman, Necla Senemo?lu

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören 9. ve 12. s?n?f ö?rencilerinin çevresel sorunlara yönelik fark?ndal?klar?n?, çözüm önerilerine yakla??mlar?n? ve sürdürülebilir ya?am biçimine olan e?ilimlerini ölçmektir. Ölçek, özellikle bireylerin çevresel sorumluluklar?n? ne düzeyde içselle?tirdi?ini ve günlük ya?amlar?nda **çevre bilinci** prensiplerini uygulay?p uygulamad???n? ortaya koymay? amaçlamaktad?r.

Çal??ma, ö?rencilerin sürdürülebilirlik kavram?n? anlama derecelerini belirleyerek, e?itim programlar?n?n bu alandaki eksikliklerini gidermeye yönelik somut veriler sa?lamak üzere tasarlanm??t?r. Elde edilen veriler, çevre e?itimi müfredatlar?n?n geli?tirilmesinde ve ö?rencilerin çevresel **sürdürülebilirlik** konusundaki yeterliliklerinin art?r?lmas?nda kullan?labilir.

Yap?

Sürdürülebilir Çevre Bilinci Düzeyleri Ölçe?i, temel olarak bireyin çevreye yönelik bili?sel, duyu?sal ve davran??sal boyutlar?n? içeren karma??k bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, sadece çevresel bilgiyi de?il, ayn? zamanda bu bilginin yol açt??? tutumlar? ve nihayetinde **sürdürülebilirlik** odakl? davran??lar? da kapsamaktad?r. Ölçek, genellikle **çevre bilinci** kavram?n?n üç ana bile?enini ölçen alt boyutlardan olu?maktad?r: çevresel bilgi düzeyi, çevresel tutumlar ve çevreye yönelik sorumluluk ve davran?? niyetleri.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü **psikolojik yap?**, ö?rencilerin çevre sorunlar?n?n küresel boyutunu kavrama ve bu sorunlar?n çözümünde aktif rol alma isteklili?ini yans?t?r. Bu, bireyin kendisini küresel bir ekosistemin parças? olarak görmesi ve gelecek nesillerin ihtiyaçlar?n? dikkate alarak hareket etmesi anlam?na gelir.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde geçerlik çal??malar?, arac?n ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ve tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü belirlemek için kritik öneme sahiptir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, ölçe?in akademik bir dergide yay?nlanmas?, **kapsam geçerli?i** ve yap? geçerli?i çal??malar?n?n yap?ld???n? dü?ündürmektedir.

Kapsam geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu? olmas? ve yap? geçerli?i için **Faktör Analizi** yöntemlerinin kullan?lmas? beklenir. Detayl? geçerlik analizleri, Derman ve Senemo?lu (2015) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makalede yer almaktad?r. Bu analizler genellikle madde-toplam korelasyonlar? ve ay?rt edicilik testlerini içerir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme arac?n?n ayn? ko?ullar alt?nda tekrar uyguland???nda benzer sonuçlar verme derecesini ifade eder. Sürdürülebilir Çevre Bilinci Düzeyleri Ölçe?i'nin iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla, ölçek geli?tirme çal??malar?nda yayg?n olarak kullan?lan **Cronbach Alfa** katsay?s?n?n hesapland??? varsay?lmaktad?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik çal??malar?n?n bir di?er bile?eni ise test-tekrar test güvenirlik analizidir. Bu analiz, ölçe?in zamana kar?? ne kadar kararl? oldu?unu gösterir. Ölçek geli?tirme a?amas?nda bu tür analizlerin yap?ld???na dair detayl? bilgiler için orijinal akademik kayna?a ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak ve ölçülen yap?n?n boyutlar?n? belirlemek amac?yla **Faktör Analizi** (Exploratory Factor Analysis - EFA veya Confirmatory Factor Analysis - CFA) kullan?lm??t?r. Geli?tirme ölçeklerinde genellikle ba?lang?çta Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) uygulan?r. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin kaç alt boyutta topland???n? ve bu boyutlar?n teorik çerçeveyle ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir.

Faktör analizi sonuçlar?, Sürdürülebilir Çevre Bilinci kavram?n?n hangi spesifik alt faktörlerden (örne?in, Bilgi, Tutum, Davran??) olu?tu?unu bilimsel olarak desteklemektedir. Bu analizlerin sonuçlar? (aç?klanan varyans yüzdesi, özde?erler ve faktör yükleri) orijinal makalenin metodoloji

ARABPSYCHOLOGY.COM

bölümünde detayl? olarak sunulmu?tur.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Tutum ve Bilinç Düzeyi Ölçümü)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler

Ya? Grubu: Ortaö?retim ö?rencileri (Lise Ça??)

Popülasyon Detaylar?: Ortaö?retim 9. ve 12. s?n?f ö?rencileri

Test Metodolojisi: 3'lü derecelendirme sistemi kullan?larak Likert tipi bir yakla??mla puanlama yap?lmaktad?r. Bu derecelendirme, bireyin belirli bir ifadeye ne ölçüde kat?ld??? veya kat?ld??? konusunda s?n?rl? seçenek sunarak net bir de?erlendirme yapmay? amaçlar.

Anahtar Kelimeler

Çevre Bilgisi, Çevresel Tutum, Çevresel Davran??, Lise Ö?rencileri, **Sürdürülebilirlik E?itimi**, Ölçek, ?pek Derman, Necla Senemo?lu

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: ipekderman@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi, E?itim Fakültesi (?pek Derman)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sorumlu yazar ?pek Derman ile ileti?im kurularak ölçe?in kullan?m? için izin al?nmas? önerilmektedir. Ölçek akademik ara?t?rma amaçl? geli?tirilmi?tir. Ölçe?in geli?tirildi?i y?l **2015**'tir. Ölçekle ilgili detayl? bilgi ve akademik makale, Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi üzerinden eri?ilebilirdir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: surdurulebilir-cevre-bilinci-duzeyleri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Derman, ?. ve Senemo?lu, N. (2015). Ortaö?retim 9 ve 12. s?n?f ö?rencilerinin sürdürülebilir çevre bilinci düzeyleri. *Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 48*(2), 61-82.

Makalenin tam metnine eri?im linki: dergiler.ankara.edu.tr

Sürdürülebilir Çevre Bilinci Düzeyleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu nedenle, maddeler yerine a?a??daki aç?klama sunulmu?tur:

Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesine ula?mak için Derman ve Senemo?lu (2015) taraf?ndan yay?mlanan akademik makalenin eklerine veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM